

Original Article

การวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

The Strategic Planning and the Student Quality of Under the Bangkok
Metropolitan Secondary Educational
Service Area Office Bangkok 1

จิตรลดา แจ็กเพือกหอม^{1*},

Chitlada Chekphuakhom^{1*}

ARTICLE INFO

Name of Author:
Corresponding Author*

1. จิตรลดา แจ็กเพือกหอม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Chitlada Chekphuakhom

Faculty of Education, Silpakorn University,
Thailand.

Email: Eyeschitlada@gmail.com

คำสำคัญ: การวางแผนกลยุทธ์; คุณภาพ
ผู้เรียน; โรงเรียน

Keywords: Strategic Planning;
Student Quality; School

Article history:

Received: 18/07/2023

Revised: 23/07/2023

Accepted: 01/09/2023

Available online: 25/09/2023

How to Cite:

Chekphuakhom, C. (2023). The Strategic Planning and the Student Quality of Under the Bangkok Metropolitan Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. Journal of Dhamma for Life, 29(3), 134-144.

ABSTRACT

The research objectives were to determine 1) the strategic planning of school 2) the student quality of school 3) the relationship between the strategic planning and the student quality of school under the Bangkok metropolitan secondary educational service area office 1. The sample were 49 schools under the Bangkok metropolitan secondary educational service area office 1 involving a total of 98 respondents (two respondents per school). The research instrument consisted of a comprehensive questionnaire designed to explore aspects of both strategic planning and student quality. Methodologically, we applied a range of statistical tools, including frequency analysis, percentage calculations, determination of arithmetic means, assessment of standard deviations, and computation of Pearson's product moment correlation coefficient.

Our findings illuminated several key insights: 1) In terms of strategic planning, schools within Bangkok Metropolitan Secondary Educational Service Area Office 1 displayed commendable performance across all dimensions. The arithmetic mean scores ranked these dimensions from highest to lowest as follows: sector analysis, direction formulation, and strategic formulation. 2) Similarly, the overall quality of students in these schools was notably high. Student outcomes, the development of basic skills and characteristics, integration of working skills and characteristics, and learning ability and characteristics all achieved commendable levels of excellence. These dimensions were ranked based on descending arithmetic mean scores. 3) A significant revelation emerged when we observed a robust, positive correlation between the strategic planning efforts and the quality of students in schools operating under Bangkok Metropolitan Secondary Educational Service Area Office 1. This correlation was statistically significant at the 0.01 level.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน 2) คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 49 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 98 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์และคุณภาพผู้เรียน สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) การวางแผนกลยุทธ์ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การศึกษาสถานภาพของหน่วยงาน กำหนดทิศทางของหน่วยงาน และการกำหนดกลยุทธ์ 2) คุณภาพผู้เรียน ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ของครู การพัฒนาทักษะพื้นฐานตามวัยและลักษณะของผู้เรียน การบูรณาการทักษะในการทำงานตามวัยและลักษณะของผู้เรียน และความสามารถในการเรียนรู้ตามวัยและลักษณะของผู้เรียน 3) การวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทนำ

การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) เป็นแผนที่ช่วยให้ผู้นำสามารถคิดและดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ด้วยวิธีการกำหนดทิศทางอย่างรู้เท่าทันล่วงหน้าเกี่ยวกับข้อจำกัดหรืออุปสรรคที่จะเกิดขึ้นทำให้เกิดความคิดใหม่ๆ การวางแผนกลยุทธ์จึงเป็นการวางแผนเพื่อสร้างอนาคตโดยให้ความสำคัญกับวิธีการที่จะทำให้หลุดพ้นจากสภาพปัญหาเดิมๆ สร้างภาพอนาคตที่ดีกว่าที่เหมาะสมกว่า และที่เป็นไปอย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในอนาคต (สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ในด้านของคุณภาพผู้เรียน (Student Quality) เป็นผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้ มีสมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะ การบริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จนั้นผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางและการวางแผนพัฒนาองค์กรเพราะกระบวนการวางแผนที่ดีจะมีรูปแบบกระบวนการนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ในการพัฒนาองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนการบริหารได้ดี (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2559)

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษาสู่คุณภาพมาตรฐานที่เป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 แล้วได้สังเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียน ไว้ดังนี้ การวางแผนกลยุทธ์ในด้านการบริหารจัดการด้านงบประมาณและข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนแต่ละแห่งยังคงมีปัญหาอยู่มากโดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กยังมีคุณภาพและมาตรฐานต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้และความเข้าใจในภารกิจของตนเอง เพื่อขับเคลื่อนการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐาน

มีการปฏิบัติโครงการ กิจกรรมที่ไม่ต่อเนื่อง ไม่สอดคล้องกับพื้นฐานและความพร้อมของผู้เรียน การไม่กำหนดทิศทางหรือเป้าหมายของสถานศึกษาที่ชัดเจนทำให้บุคลากรในองค์กรมองไม่เห็นถึงเป้าหมายหรือวิธีการที่จะดำเนินการตามกลยุทธ์ของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลักของระบบการจัดการศึกษาของชาติแต่เนื่องจากสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากกระบวนการ ในการบริหารจัดการต่างๆจึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา อีกทั้งปัญหาและจุดอ่อนที่จะต้องเร่งรัดพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ดังนี้ จุดอ่อนเรื่องความสามารถในการคิดของนักเรียนเนื่องจากผู้สอนไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนเน้นให้นักเรียนท่องจำสูตร ไม่ได้ปลูกฝังให้มีกระบวนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาให้นักเรียนทำให้นักเรียนขาดทักษะในการแสวงหาความรู้และการวางแผนการทำงานที่ดี อีกทั้งปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูที่ไม่ได้จัดการเรียนการสอนอย่างเต็มรูปแบบเพราะครูผู้สอนต้องรับงานนอกเหนือจากงานสอนทำให้ครูปฏิบัติหน้าที่ในงานสอนไม่เต็มเวลา และการจัดกิจกรรมของโรงเรียนมีมากทำให้ใช้เวลาเรียนในการจัดกิจกรรม เวลาเรียนในรายวิชาปกติน้อยลงไปปัญหาเหล่านี้ทำให้คุณภาพผู้เรียนไม่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

จากข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนซึ่งปัญหาเหล่านี้ถือเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องแก้ไขและพัฒนา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในเรื่องการวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 เพื่อจะได้นำผลงานวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อทราบการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
- 2.2 เพื่อทราบคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
- 2.3 เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยใช้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of analysis) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified random sampling) จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยใช้ตารางประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ประชากรและกลุ่ม

ตัวอย่างแบ่งประเภทเป็น 4 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 59 แห่ง กลุ่มตัวอย่างคือผู้ให้ข้อมูลได้แก่ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน 2) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ (Frequency: f) และร้อยละ (Percentage: %) มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean: \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.) แล้วนำค่าที่ได้ ไปเทียบกับเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1997) และการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความ (opinionnaire) ของผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 59 โรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถาม (opinionnaire) กลับคืนมาจำนวน 49 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.05 นำมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย นำเสนอ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43.88 เป็นเพศหญิง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 56.12 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37.76 รองลงมา คือ มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.73 รองลงมา คือ มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19.39 น้อยที่สุดมีอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.12 คน ระดับการศึกษาสูงสุด ระดับปริญญาโท มากที่สุด จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 47.96 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 น้อยที่สุด ระดับปริญญาเอก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.33 สำหรับตำแหน่งปัจจุบันพบว่าผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มีจำนวนเท่ากัน กลุ่มละ 49 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และประสบการณ์ในการทำงาน มากที่สุด คือ 11-20 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 40.82 รองลงมา คือ 6-10 ปี

จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37.75 รองลงมา คือ 21-30 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17.35 และน้อยที่สุดคือ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.08

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวม (X_{tot})

ด้านที่	การวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	การศึกษาสถานภาพของหน่วยงาน (X_1)	4.19	0.68	มาก
2	การกำหนดทิศทางของหน่วยงาน (X_2)	4.15	0.75	มาก
3	การกำหนดกลยุทธ์ (X_3)	4.14	0.78	มาก
โดยภาพรวม (X_{tot})		4.16	0.71	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$, S.D.= 0.71) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการศึกษาสถานภาพของหน่วยงาน ($\bar{x} = 4.19$, S.D.= 0.68) ด้านการกำหนดทิศทางของหน่วยงาน ($\bar{x} = 4.15$, S.D.= 0.75) และด้านการกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{x} = 4.14$, S.D.= 0.78) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวม (Y_{tot})

ด้าน ที่	คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	ด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ของครู (Y_1)	4.31	0.61	มาก
2	ด้านการพัฒนาทักษะพื้นฐานตามวัยและลักษณะ ของผู้เรียน (Y_2)	4.14	0.66	มาก
3	ด้านความสามารถในการเรียนรู้ตามวัยและ ลักษณะ ของผู้เรียน (Y_3)	4.11	0.69	มาก
4	ด้านการบูรณาการทักษะในการทำงานตามวัยและ ลักษณะของผู้เรียน (Y_4)	4.12	0.65	มาก
รวม (Y_{tot})		4.17	0.57	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวม (Y_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = 0.57) เมื่อแยกพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย คือ ผลลัพธ์ที่
เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ของครู ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.61) การพัฒนาทักษะพื้นฐานตามวัยและลักษณะของ
ผู้เรียน ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.66) การบูรณาการทักษะในการทำงานตามวัยและลักษณะของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.12$,
S.D. = 0.65) และความสามารถในการเรียนรู้ตามวัยและลักษณะของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

คุณภาพผู้เรียน การวางแผนกลยุทธ์	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ของครู (Y ₁)	การพัฒนาทักษะพื้นฐานตามวัยและลักษณะของผู้เรียน (Y ₂)	ความสามารถในการเรียนรู้ตามวัยและลักษณะของผู้เรียน (Y ₃)	การบูรณาการทักษะในการทำงานตามวัยและลักษณะของผู้เรียน (Y ₄)	รวม Y _{tot}
การศึกษาสถานภาพของหน่วยงาน (X ₁)	.734**	.768**	.582**	.517**	742**
กำหนดทิศทางของหน่วยงาน (X ₂)	.729**	.816**	.669**	.603**	.805**
การกำหนดกลยุทธ์ (X ₃)	.704**	.800**	.682**	.601**	.797**
รวม X _{tot}	.754**	.831**	.676**	.601**	.818**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า การวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r_{xy} = 0.818^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย ผู้บริหาร และครู ได้ทราบผลการวางแผนกลยุทธ์และคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้บริหาร และครู ได้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้บริหาร และครู ได้ข้อเสนอแนะการวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่อง “การวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1” สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการศึกษาสถานภาพของหน่วยงาน ด้านกำหนดทิศทางของหน่วยงาน และด้านการกำหนดกลยุทธ์

2. คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ของครู ด้านการพัฒนาทักษะพื้นฐานตามวัยและลักษณะของผู้เรียน ด้านการบูรณาการทักษะในการทำงานตามวัยและลักษณะของผู้เรียน และด้านความสามารถในการเรียนรู้ตามวัยและลักษณะของผู้เรียน

3. การวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลเพื่อความชัดเจน ดังนี้

1. การวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ พัชราพรพรรณ ขอบธรรม (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวางแผนกลยุทธ์เครื่องมือสู่ความสำเร็จขององค์การ วัตถุประสงค์มุ่งนำเสนอการวางแผนกลยุทธ์เครื่องมือสู่ความสำเร็จขององค์การเพื่อเป็นฐานข้อมูลความรู้และการแสดงหลักคิดอย่างเป็นระบบ ในการวางแผนในปัจจุบันเพื่ออนาคตที่พึงปรารถนา ดังนั้นความสำเร็จของการประยุกต์ใช้เครื่องมือการวางแผนกลยุทธ์นั้น พบว่า กระบวนการวางแผนกลยุทธ์ ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมายและพันธกิจขององค์การ 2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การ 3) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในขององค์การ 4) เลือกกลยุทธ์ขององค์การ และ 5) การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ การวางแผนกลยุทธ์เป็นการวางแผนเชิงกระบวนการและการสร้างคุณค่า เพื่อให้เกิดการนำไปปฏิบัติทั่วทั้งองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสอดคล้องกับ พัชราพร ร่วมรักษ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า 1) การวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อย คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร การออกแบบแผนปฏิบัติการ การสร้างนโยบาย การกำหนดพันธกิจ การกำหนด

เป้าประสงค์หลัก การกำหนดปรัชญาขององค์กร การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายใน การพัฒนาและวิเคราะห์กลยุทธ์ทางเลือก และการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอก แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีการวางแผนที่ให้ความสำคัญกับการมองไปสู่นาคร่วมกันทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรวางแผนกลยุทธ์จึงเป็นมีความสำคัญที่ในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสุรพล พิมพ์สอน และคณะ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก 11 กลยุทธ์รอง ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับชาติและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการปฏิบัติการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีและเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ สร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานการศึกษาระดับชาติและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3 กลยุทธ์มีความสอดคล้องเหมาะสมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับไพโรนทร์ ขุนศรี (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แรงจูงใจของครูกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ผลความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับปริญญ์โอบโต และ ฮาซานะห์ (2021) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวางแผนกลยุทธ์เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาพบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องตอบสนองความต้องการของโรงเรียนและชุมชน การวางแผนกลยุทธ์เป็นเครื่องมือในการสร้างคุณภาพของโรงเรียนและเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนวิเคราะห์และวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลวิจัยพบว่า 1) มีการวางแผนกลยุทธ์โดยจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ในแต่ละปีการศึกษา จัดตั้งทีมพัฒนาโรงเรียน ดำเนินการวางแผนโรงเรียนตามขั้นตอน พัฒนาและปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย 2) ใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการโรงเรียนอย่างเป็นระบบ วางแผน ออกแบบและรวบรวมเอกสารกำหนดนโยบาย สร้างแรงจูงใจให้ผู้มีส่วนร่วมทางการศึกษา จัดสรรทรัพยากรบุคคล และพัฒนาวัฒนธรรมการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์แบบเกื้อกูลมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และ 3) การประเมินกลยุทธ์การบริหารของโรงเรียน สอดคล้องกับสุมนา อิกุลวงษ์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแผนกลยุทธ์การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ผลการวิจัย

พบว่า 1) แผนกลยุทธ์การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับนักเรียนเป็นสำคัญอย่างมีคุณภาพกลยุทธ์ ที่ 2 ต่อยอดการเพิ่มพูนโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ของนักเรียน กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วม บริหารจัดการศึกษา กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และกลยุทธ์ที่ 5 เสริมพลัง การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีโครงการขับเคลื่อนกลยุทธ์ทั้งสิ้น 25 โครงการ ซึ่งกลยุทธ์ทั้งหมดมีความเหมาะสม สอดคล้อง เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

2) ประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ พบว่า 1) การพัฒนาแผนกลยุทธ์มีความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความ สำเร็จระดับมากที่สุดคือ ด้านการปฏิบัติ (action) รองลงมาคือ ด้านการวางแผน (planning) และด้านการสะท้อนผล (reflection) ตามลำดับ และด้านที่มีความสำเร็จระดับมาก ได้แก่ ด้านการสังเกตการณ์ (observation) 2) ผลผลิต ที่เกิดจากการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 มีระดับคุณภาพดีเยี่ยม และ 3) ผลการประเมินความพึงพอใจของครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ พบว่า มีความพึงพอใจระดับมากที่สุดทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การวางแผนกลยุทธ์ด้านการกำหนดกลยุทธ์ มีความซับซ้อนและคิดในอันดับสุดท้าย ดังนั้นจึงควรจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาวิธีการทำงานของบุคลากรที่สามารถบรรลุจุดหมายปลายทางอย่างมีทิศทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ตอบสนองวิธีการสู่จุดหมายปลายทางระดับนโยบายและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีการกำหนดกลยุทธ์จากการนำข้อมูลและความรู้ต่างๆที่ได้รับจากขั้นตอนการกำหนดทิศทางของหน่วยงานและการศึกษาสถานภาพหน่วยงาน (SWOT Analysis) ด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส(Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ของหน่วยงานมาจัดทำเป็นกลยุทธ์ในรูปแบบต่างๆเพื่อกำหนดทางเลือกในการดำเนินงานให้ตอบสนองวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของหน่วยงานต่อไป

คุณภาพผู้เรียนด้านความสามารถในการเรียนรู้ตามวัยและลักษณะของผู้เรียน มีความซับซ้อนและคิดในอันดับสุดท้าย ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมการแข่งขันทักษะของนักเรียนเพื่อเสริมสร้างความยืดหยุ่นในการคิดหรือการคิดเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ ความคิดสร้างสรรค์หรือการคิดเชิงนวัตกรรม กระบวนการสืบเสาะหาความหมายหรือกระบวนการตัดสินใจ และกระบวนการคิดเชิงเหตุผลหรือการให้เหตุผลเชิงตรรกะและกระบวนการคิดเชิงระบบอย่างสม่ำเสมอ

การวางแผนกลยุทธ์กับคุณภาพผู้เรียนมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ควรส่งเสริมให้ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูให้เห็นถึงความสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนทั้ง 4 ด้านให้สูงขึ้นไปได้แก่ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ของครู การพัฒนาทักษะพื้นฐานตามวัยและลักษณะของผู้เรียน ความสามารถในการเรียนรู้ตามวัยและลักษณะของผู้เรียน การบูรณาการทักษะในการทำงานตามวัยและลักษณะของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- ชราพรรณ ขอบธรรม. (2562). การวางแผนกลยุทธ์: เครื่องมือสู่ความสำเร็จขององค์กร. *วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*, 1(2), 55-69.
- พัชรพร ร่วมรักษ์. (2559). การวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ไพรินทร์ ขุนศรี. (2559). แรงจูงใจของครูกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สุนา อิกุลวงษ์. (2564). การพัฒนาแผนกลยุทธ์การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนโรงเรียนฤทธยะวรรณลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. *วารสารสหศาสตร์ศรี ปทุม*, 7(1), 57-69.
- สุรพล พิมพ์สอน และคณะ. (2557). กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. *วารสารครุศาสตร์*, 42(3), 56-73.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2559). *คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การวางแผนเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- Best, John W. (1997). *Research in Education* (2nd ed). New Jersey: Prentice-Hall Inc.
- Krejcie, Robert V., and Daryle W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Journal for Educational and Psychological Measurement*, (3), 607- 610.
- Priyambodo, P., and Enung H. (2021). Strategic Planning in Increasing Quality of Education. *Nidhomul Haq*, 6(1), 109-126.